

MEMO aan Raad

Aan : De raad van gemeente Noordoostpolder
Van : Marco Bron
Datum : 27 januari 2022
Onderwerp : **Toelichting visie en kader op welzijnswerk**

Beleidsreferentie

Beleidsplan sociaal domein, Deelplan jeugd, Deelplan WMO/Volksgezondheid, Deelplan minima, Deelplan participatie, Beleidsnota schulddienstverlening

Inleiding

Uit de commissievergadering van 17 januari 2022 is een informatiebehoefte gebleken bij de conclusie van de rekenkamercommissie dat “Een visie en kader voor welzijnswerk ontbreekt.” In deze memo treft u achtergrondinformatie aan, over de wijze waarop de welzijnsfunctie is opgenomen in onze beleidsplannen. Allereerst wordt de opbouw/structuur van de beleidsdocumenten toegelicht en wat dit betekent voor de plek die het welzijnswerk in de beleidsdocumenten heeft. Daarna volgt een concretere verwijzing naar het welzijnswerk in de verschillende deelplannen.

Beleidsplan Sociaal Domein

(<https://raad.noordoostpolder.nl/Vergaderingen/Commissie-Samenlevingszaken/2021/13-januari/19:30/4-1-Beleidsplan-sociaal-domein-Krachtig-Noordoostpolder-2-0.pdf>)

In het beleidsplan sociaal domein staat onze visie, de overkoepelende richting waar we als gemeente Noordoostpolder heen willen bewegen. Het welzijnswerk/ voorliggend veld maakt hier integraal onderdeel van uit. Het is van belang om te benadrukken dat er een bewuste keuze is gemaakt voor leidende principes. En daarbij richtinggevendende doelen te bepalen die we als gemeente na streven.

Dat kan gezien worden als een verandering. Want hierdoor stellen we niet langer een functie zoals welzijnswerk, specifiek een taak als buurtwerk of geïndiceerd maatwerk centraal. Maar het maatschappelijke onderwerp, zoals “Langer zelfstandig thuis wonen” of “Een gezonde leefstijl”. En die doelen worden gerealiseerd door het samenspel van oplossingen hetzij vanuit een welzijnsfunctie, hetzij via maatwerkvoorzieningen. Echter altijd passend bij de problematiek, danwel de situatie. Daarom zijn er ook geen separate hoofdstukken aan welzijn dan wel maatwerk gewijd, maar staat het “verweven” beschreven bij de richtinggevendende doelen. En is een separaat deelplan in deze methodiek ook niet van toegevoegde waarde.

Deze methode maakt het ook mogelijk om te transformeren, immers onder een richtinggevend doel kan verwoord worden wat de gewenste beweging is. Bijvoorbeeld meer via algemene voorzieningen (meer welzijn), minder middels maatwerk. In geval van een separaat deelplan, zou in geval van een dergelijke ontwikkeling altijd zowel het deelplan van het “maatwerk” als het deelplan van het “welzijn” min of meer gelijktijdig herzien moeten worden. Waarbij een belangrijke kanttekening is, dat het deelplan welzijn dan vaker herzien moet worden, immers het welzijn raakt in meer of mindere mate aan alle andere deelplannen.

Wel is het van belang om goed regie te voeren op wie wat doet. De aanbeveling om de partijen in het voorveld beter in staat te stellen om hun bijdrage aan maatschappelijke effecten inzichtelijk te maken wordt dan ook gedeeld. We doen dit door concrete resultaatafspraken passend bij de richtinggevendende

doelen in het voorveld te maken, hierop te monitoren en te laten verantwoorden. Deze te maken ontwikkeling is onderdeel van de herinrichting van het voorveld binnen “Grip op sociaal domein”.

Naarmate zaken in onze beleidsplannen verder geconcretiseerd worden, dient in ogenschouw genomen te worden dat, er dan veelal sprake is van een overgang naar de beschrijving van de gewenste verandering voor de komende jaren. Echter dat doet niets af aan hetgeen er qua voorzieningen/ ondersteuning al is. Maar maakt wel dat het volledige takenpakket wellicht minder zichtbaar is in de beleidsdocumenten.

Deelplannen

Naast het overkoepelende beleidsplan zijn er verschillende deelplannen. Er is al aangegeven dat er geen sprake is van het ontbreken van een visie en beschrijving van de rol van welzijn. Maar dat dit vanwege de gekozen integrale structuur op verschillende plaatsen terugkomt. Zo ook in de deelplannen.

Deelplan WMO

<https://raad.noordoostpolder.nl/Vergaderingen/Commissie-Samenlevingszaken/2021/01-september/19:00/5-1-Bijlage-1-Deelplan-Wet-maatschappelijke-ondersteuning-en-Volksgezondheid.pdf>)

In het deelplan WMO vindt u zeer concreet de rol en opdracht van en aan het welzijn. In hoofdstuk 3 wordt beschreven welke ontwikkeling we de komende jaren willen maken. Hier worden de verschillende facetten van het welzijn geraakt. Mantelzorg, (zorg)Vrijwilligers, Cliëntondersteuning, Maatschappelijk werk. En ook de functie van buurtwerkers gericht op het individu alsook ter opbouw van (voorzieningen in) de leefomgeving. Bijdragend aan o.a. (nog) zelfredzamere inwoners, inwoners met een gezonde leefstijl en ouderen die goed zijn voorbereid op langer gezond en zelfstandig wonen. Vergezeld van indicatoren die eveneens lading geven aan het richtinggevende doel en de gewenste ontwikkeling.

Deelplan Jeugd

<https://raad.noordoostpolder.nl/Vergaderingen/Commissie-Samenlevingszaken/2019/09-september/19:30/04-1-Sociaal-domein-deelplan-Jeugd-Krachtig-Noordoostpolder.pdf>)

Ook in het deelplan jeugd wordt concreet gemaakt welke rol het voorliggend veld/ welzijn heeft. In hoofdstuk 4.1 wordt onze visie uiteengezet. En in Hoofdstuk 5 geven de concrete ontwikkelingen daar invulling aan. Met onder andere de gezinsaanpak, demedicaliseren en normaliseren. Waarbij voor laatstgenoemde de voorliggende voorzieningen als vervanger van het maatwerk worden genoemd. In paragraaf 5.4 “Extra preventie”, worden daarbij nog een aantal concrete oplossingen/ taken voor het voorveld benoemd o.a. POH jGGZ en Steunouders. En uit de daargenoemde doelen en indicatoren blijkt eveneens de richting waar we als Noordoostpolder op willen. Hetgeen ook zichtbaar wordt in paragraaf 5.5, waar het gaat over de verbinding met onderwijs middels o.a. laagdrempelige jeugdhulp oplossingen als Jeugdhulp op School.

Ook bevat dit deelplan een bijlage, “Hoe hebben we het georganiseerd?” Waar, in paragraaf 10.1.3. “Het terrein van preventie en signalering” is opgenomen. Een concrete weergave van op dat moment lopende initiatieven/ functies op de verschillende terreinen.

Deelplan participatie

<https://raad.noordoostpolder.nl/Vergaderingen/Commissie-Samenlevingszaken/2021/21-juni/19:30/6-1-Deelplan-Participatie.PDF>)

Binnen het kader van de Participatiewet is meedoen aan de samenleving in eerste instantie gericht op deelname aan het arbeidsproces. Dat maakt dat de rol voor welzijn potentieel op het eerste oog niet zozeer naar voren komt op dit onderdeel. Echter in de inleiding van het deelplan wordt de verbinding met de welzijnsfunctie al gelegd;

“Natuurlijk is meedoen het mooiste wanneer dat kan met een duurzame positie op de arbeidsmarkt, maar als dat niet lukt zijn er ook genoeg andere mogelijkheden, bijvoorbeeld in de vorm van vrijwilligerswerk. U kunt meer dan u denkt, of het nu gaat om werken, zorgen of iets doen voor een ander.”

Hetgeen nogmaals bevestigd wordt in het kader genoemd in paragraaf 2.2.1. van het document. Evenals in de inleiding van Hoofdstuk 3 “Wat gaan we doen?” En nadere concretisering krijgt in paragraaf 3.2 – “Inwoners doen maximaal mee naar eigen vermogen”, waar staat dat onze

ondersteuning ook gericht is het vinden en behouden van vrijwilligerswerk. Een duidelijke opdrachtomschrijving aan de partij die zich bezighoudt met dit onderwerp.

Deelplan minima

<https://raad.noordoostpolder.nl/Vergaderingen/Gemeenteraad/2021/13-september/19:30/18-1-Bijlage-1-Deelplan-Minima.pdf>)

Het deelplan minima kent eveneens een zeer duidelijke roltoedeling aan het voorliggende veld. Zo wordt het doel, gesteld in paragraaf 3.1 “Inwoners zijn zo veel mogelijk zelfredzaam”, zeer concreet geladen in paragraaf 3.1.3. En wordt in paragraaf 3.3 “Meedoen- en inkomensondersteunende regelingen zijn vindbaar en de doelgroep wordt beter bereikt” de ondersteunende rol van maatschappelijke partners geduid.

Beleidsnota schulddienstverlening

<https://raad.noordoostpolder.nl/Vergaderingen/Gemeenteraad/2019/03-juni/19:30/14-1-Beleid-Van-schuldhelpverlening-naar-schulddienstverlening.pdf>)

Naast de 4 deelplannen is er de beleidsnota schulddienstverlening. Ook daarin is de rol en taak van het voorliggend veld opgenomen in hoofdstuk 5, alwaar de doelstellingen beschreven staan. Per doel wordt uiteengezet hoe dit te bereiken, waarbij het thema preventie een belangrijke rol heeft. En uiteengezet wordt wat er van de maatschappelijke partners verwacht wordt.

Slot

De visie en het kader voor welzijnswerk maken integraal onderdeel uit van het deelplan sociaal domein en de deelplannen, zoals deze de afgelopen periode door en in samenspraak met de raad vast zijn gesteld. Echter door de gekozen structuur waarin richtinggevende doelen centraal staan, is er geen separaat kader voor welzijn. Dat is inherent aan die gekozen structuur in het beleidsplan en de deelplannen.

Omdat een gedeelde blik op welzijnswerk van toegevoegde waarde is in de samenwerking met uitvoerende partijen. Werken wij momenteel (als onderdeel van “Grip op sociaal domein”) binnen de door de raad gestelde kaders, aan de herinrichting van het voorliggend veld. Uitgangspunt hierbij is het manifest “Een bloeiende polder, nu en in de toekomst”. Daarbij nemen wij ook de verantwoording van de organisaties in dit veld mee. Om zo de bijdrage aan maatschappelijke effecten beter inzichtelijk te maken. Het eindresultaat van dit proces delen wij met de gemeenteraad.